

TOARP UNDER 1700 – TALET

INDELTA SOLDATERS TID

Vårt soldattorp vid hembygdsgården kommer från Halsaryd och hade nummer 455. Det tillhörde Drareds rote som utgjordes av Skänstad Assarsgård, Stommen och Halsaryd.

Tillsammans ansvarade rotebönderna för såväl soldaten själv som för torpet.

I Toarps socken fanns det förr sammanlagt 24 soldattorp. Den förste soldaten var Anders Nilsson, som antogs redan 1687. Det var bara några år efter det att indelningsverket med indelta soldater började fungera.

Den siste indelte soldaten i Halsaryd var Johan Emil Engström.

Att bli antagen som indelt soldat var periodvis eftertraktat av yngre söner i bondefamiljer. Det var bättre än att bli dräng eller vanlig torpare. Äldste sonen fick oftast ta över föräldragården. En indelt soldat fick flytta in i rotens soldattorp samt fick lite mark för att kunna ha en ko. Vedbrand, som var en rätt att ta ved för husbehov, ingick förutom en liten lön. Dessutom fanns det en del andra förmåner. I fredstid fick soldaten ställa upp på en generalmönstring vart tredje år. Dessutom kunde han bli kommenderad till att arbeta med att bygga fästningar, kanaler eller vägar mm.

När soldaten låg ute i krigstjänst eller i arbetskommendering fick hans hustru klara sig och barnen efter bästa förmåga på torpet. Självständiga och kraftfulla kvinnor blev säkert resultatet. Kritiskt blev det om mannen omkom. Då fick hon och barnen på kort tid lämna soldattorpet. Ett giftermål med den nye soldaten kunde bli räddningen för hennes del.

De svenska soldaterna fick under indelningsverkets tid en bra militär utbildning och utgjorde en slagkraftig yrkesarmé. Till en början blev det stora framgångar i strider mot länder med sämre organiserade och utbildade arméer, men till slut gick det av skilda anledningar mot en katastrof. I kriget mot Ryssland förlorade Sverige 1809 som bekant Finland. Sedan 1814 har Sverige inte varit inblandat i några krig, men systemet med indelta soldater upphörde inte förrän 1901.

Under årens lopp är det 14 soldater i Toarps socken som har stupat i krig.

Många fler är det som avled av sjukdomar och umbäranden.

Av de som återvände hem hade många bestående men av det hårda soldatlivet.

Av Sven-Erik Håkansson